

PSYCHIATRIE NIEUWE

Op 21 juni werd de Universitaire Dienst Psychiatrie, met campussen in het UZA en in het Psychiatrisch Ziekenhuis (PZ) Sint-Norbertus in Duffel, officieel geopend. Daarmee krijgt de psychiatrische zorg binnen het UZA meer armslag en kunnen patiënten indien nodig weer worden opgenomen.

Sinds de sluiting van de beddenafdeling in 2006 bood de dienst psychiatrie van het UZA alleen nog maar ambulante zorg aan. In 2010 sloot het UZA een akkoord met de vzw Emmaüs, het netwerk waartoe ook het Psychiatrisch Ziekenhuis (PZ) Sint-Norbertus in Duffel behoort. Dat leidde tot de oprichting van de Universitaire Dienst Psychiatrie. 'We zijn heel blij dat we deel kunnen uitmaken van een grote groep, waardoor we ook weer patiënten kunnen opnemen', zegt prof. dr. Filip Van Den Eede, medisch coördinator van de dienst psychiatrie in het UZA. De Universitaire Dienst Psychiatrie wordt geleid door prof. dr. Bernard Sabbe. Hij is ook coördinator van het *Collaborative Antwerp Psychiatric Research Institute* (CAPRI), het centrum van de Universiteit Antwerpen voor wetenschappelijk psychiatrisch onderzoek.

De dienst psychiatrie van het UZA is sterk gericht op zogenaamde liaisonpsychiatrie: patiënten die zijn opgenomen om een andere reden kunnen indien nodig psychiatrisch advies en behandeling krijgen. 'Dat gebeurt vaak, want heel wat patiënten met ernstige lichamelijke ziekten – bijvoorbeeld een hartprobleem of kanker – ontwikkelen psychische problemen. Vaak gaat het dan om angst, depressie of onverklaarde lichamelijke symptomen, zoals vermoeidheid, pijn of maag-

darmklachten', legt Van Den Eede uit. Soms komt tijdens een opname ook een bestaand psychisch probleem aan de oppervlakte, zoals alcoholverslaving. 'In die zin verlaagt een psychiatrische dienst binnen een algemeen ziekenhuis de drempel naar hulp', zegt Sabbe. De dienst psychiatrie van het UZA vervult ook een belangrijke rol in het slaapcentrum. Een aparte eenheid is het Universitair Forensisch Centrum, vooral gericht op daderhulp.

Hulp kan vaak ambulant

Veel patiënten kunnen ambulant, dus zonder opname, worden geholpen. 'We proberen ervoor te zorgen dat mensen hoe dan ook aan de zorg raken die ze nodig hebben, al dan niet binnen onze eigen dienst. Soms komt het tot een opname. Dat kan dus voortaan in het PZ Sint-Norbertus', aldus Van Den Eede. Naast frequente psychiatrische aandoeningen als depressie behandelt het PZ Sint-Norbertus ook meer complexe ziekten als schizofrenie en persoonlijkheidsstoornissen. Er zijn drie gespecialiseerde afdelingen met telkens 30 bedden. Die zijn gericht op patiënten met respectievelijk angst of depressie, psychosen of bipolaire stoornissen – stoornissen die gepaard gaan met sterk wisselende stemmingen – en borderline-persoonlijkheidsstoornissen, gekenmerkt door onder meer een lage eigenwaarde en instabiliteit.

Prof. dr. Filip Van Den Eede

Prof. dr. Bernard Sabbe

NEEMT START

GENEZEN KAN ZEKER

In tegenstelling tot hardnekkige vooroordelen zijn er wel degelijk veel psychiatrische patiënten die genezen, vaak met medicatie of psychotherapie, of beide. Een andere behandeling die in het UZA wordt gegeven, is transcraniële magnetische stimulatie: daarbij worden elektrische golven in de hersenen opgewekt, wat onder meer helpt bij depressie. De therapie wordt aangeboden in de nieuwe eenheid voor neuromodulatie, waarin ook de dienst psychiatrie participeert.

De tijd dat patiënten maanden of zelfs jaren opgenomen bleven, is definitief voorbij. Prof. dr. Bernard Sabbe: 'We gaan naar kortere opnames, vanuit de visie dat de patiënt beter zo veel mogelijk in zijn normale leefmilieu blijft. Een andere evolutie is dat we veel meer evidence based werken, gebaseerd op wetenschappelijke bewijzen. Ook binnen de psychiatrie gelden vandaag strikte richtlijnen en protocollen.'

'Een meerwaarde van de Universitaire Dienst Psychiatrie is ook de gezamenlijke wachtdienst', vervolgt Van Den Eede. 'En ook patiënten die met een psychiatrisch probleem op onze spoed terecht komen, kunnen indien nodig in het PZ Sint-Norbertus terecht. Ook op het vlak van opleiding zijn er nu extra mogelijkheden: dankzij een overeenkomst tussen beide ziekenhuizen en de Universiteit Antwerpen kunnen tien artsen-assistenten binnen de Universitaire Dienst Psychiatrie hun stages doen.'

WAT is de legionellabacterie?

De legionellabacterie is een kiem die in zoet water leeft en gewoon in de vrije natuur voorkomt. Vooral in leidingwater kan ze echter problemen geven: bij een temperatuur tussen 25 en 50 °C kunnen de kiemen zich gevaarlijk gaan vermenigvuldigen. Dat risico bestaat vooral in grote waterreservoirs en waterleidingssystemen van bijvoorbeeld ziekenhuizen, sportinstellingen, publieke zwembaden en hotels. De eerste gekende legionella-epidemie was in 1976 in een hotel in Philadelphia, tijdens een bijeenkomst van oud-strijders. Vandaar *legionellabacterie* en *veteranenziekte*. In België hebben we in 1999 een grote epidemie gehad tijdens een handelsbeurs in Kapellen. Tientallen mensen raakten toen besmet en vijf overleefden het niet.

WAT gebeurt er als je besmet raakt?

Je raakt besmet als je minuscule waterpartikels met de bacterie inademt. Dat kan leiden tot griepachtige symptomen, de zogenaamde legionellagriep, of in het slechtste geval tot een longontsteking. Symptomen daarvan zijn hoge koorts, hoesten, hoofdpijn, spierpijn en een algemeen gevoel van ziek zijn. De patiënt produceert weinig slijmen, in tegenstelling tot bij de meeste andere vormen van longontsteking. De ziekte is goed te behandelen met antibiotica. Toch is de infectie vooral voor oudere en verzwakte patiënten vrij gevaarlijk en soms zelfs fataal. De legionellabacterie is niet overdraagbaar van mens tot mens.

HOE besmetting voorkomen?

Sinds de epidemie in Kapellen heeft de Belgische overheid strenge maatregelen getroffen om nieuwe besmettingen te voorkomen. Plaatsen die voor een groot publiek toegankelijk zijn, moeten een beheersplan opstellen om het legionellarisico te beperken. Dat houdt onder meer in dat de watertemperatuur hoog genoeg moet zijn, dat waterleidinginstallaties indien nodig doorlopend moeten worden ontsmet en dat er regelmatig controles worden uitgevoerd. Dankzij verbeterde preventie wereldwijd is de legionellaziekte erg zeldzaam geworden.